

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยครู กลุ่มภาคกลาง ในเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์ในท่านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน 5 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหา ด้านอุปกรณ์และวิธีสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์ทั้ง 5 ด้าน และสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ในเรื่องการทำงานเกี่ยวกับการประเมินการสอนในวิทยาลัยครู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในวิทยาลัยครู กลุ่มภาคกลาง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูจันทบุรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี โดยวิทยาลัยครูแต่ละแห่งตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย และสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ใช้กฎระเบียบ ขั้วบังคับ และสภากาการฝึกหัดครูเดียวกัน มีผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีคุณสมบัติ คุณสมบัติใกล้เคียงหรือเหมือนกัน มีเกณฑ์ และระเบียบการรับนักศึกษาแบบเดียวกัน อาจารย์ และนักศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกัน ทุกวิทยาลัยครู เปิดสอนระดับปริญญาตรี เหมือนกัน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้บุคลากรที่เป็นผู้บริหาร คือ อาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารในตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา แห่งละ 22-24 ภาควิชา โดยเฉลี่ยผู้บริหารจะมีประมาณ แห่งละ 30 คน รวม 5 แห่ง 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอน ใช้อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว โดยทำหน้าที่บริหารจากทุกภาควิชา ภาควิชาละ 2 คน วิทยาลัยแต่ละแห่งมีประมาณ 44-48 คน 5 แห่ง มี 225 คน

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา คือ นักศึกษาราคาปกติชั้นปีที่ 3 หลักสูตร ค.บ. 4 ปี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 มีจำนวนดังนี้

วิทยาลัยครูจันทบุรี มี 219 คน ใช้ทั้งหมด

วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา มี 57 คน ใช้ทั้งหมด

วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ มี 192 คน ใช้ทั้งหมด

วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา มี 522 คน สุ่มมาเพียง 250 คน เพื่อให้ได้จำนวนใกล้เคียงกับวิทยาลัยครูแห่งอื่น

วิทยาลัยครูเทพสตรี มี 420 คน สุ่มมาเพียง 250 คน

รวมนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 968 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในเรื่องการประเมินการสอนของอาจารย์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านจุดหมายและเนื้อหา ด้านอุปกรณ์และวิธีสอน ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ และเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานประเมินการสอนในวิทยาลัยครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถาม และแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินการสอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษางานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการสอนจากหนังสือการประเมินอาจารย์ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร ทองอุไทย แบบ

ประเมินการสอนของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบบประเมินการสอนของหน่วยพัฒนาคณาจารย์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบบสอบถาม และแบบสำรวจจากเอกสารที่เป็นงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการสอน แล้วนำมาคัดแปลง และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการ เรียนการสอนในวิทยาลัยครู

2. นำแบบสำรวจ และแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิคัดเลือกข้อความที่คัดเลือกแล้ว เพื่อหาความตรงในเนื้อหา พร้อมทั้งขอคำแนะนำเพิ่มเติม คณะผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินดารักษ์ อาจารย์ประจำภาค วิชาอุดมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ปรับปรุง และเรียบเรียงแบบสอบถามและแบบสำรวจเกี่ยวกับการประเมินการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยครูเลขที่มีผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ 20 คน และนักศึกษา 50 คน เพื่อหาความเป็นไปได้ และทราบปัญหาของการตอบแบบสอบถามและแบบสำรวจในตอนที่ 3 ฉบับที่ 1 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของการทวนในการทวนของตอนที่ 2 ทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของ ลี เจ ครอนบาค (Lee J. Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงที่มีค่าความเที่ยงสูงพอที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการสอน

พฤติกรรมที่ไ้ประเมิน	ฉบับที่ 1		ฉบับที่ 2
	ผู้บริหาร	อาจารย์	นักศึกษา
1. ก้านจูงหมายและเนื้อหา	.822	.716	.708
2. ก้านอุปกรณ์และวิธีสอน	.831	.835	.820
3. ก้านบุคลิกภาพของผู้สอน	.771	.859	.757
4. ก้านมนุษยสัมพันธ์	.867	.767	.790
5. ก้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ	.759	.877	.881

ลักษณะของแบบสอบถามและแบบสำรวจ

แบบสอบถามและแบบสำรวจชุดนี้ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ใช้สำหรับผู้บริหาร และอาจารย์ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ หรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการประเมินการสอนในก้านต่าง ๆ 5 ก้าน คือ ก้านจูงหมายและเนื้อหา ก้านอุปกรณ์และวิธีสอน ก้านบุคลิกภาพของผู้สอน ก้านมนุษยสัมพันธ์ ก้านการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคอร์ต (Likert) โดยให้ผู้ตอบประเมินค่า (1-4) เลือกเพียงค่าตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจความเห็นในการดำเนินงานเกี่ยวกับการประเมินการสอนในวิทยาลัยครู แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นแบบคำถามปลายเปิด ที่มีข้อความให้เลือก โดยให้สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำเลือก และแบบปลายเปิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นอื่นที่นอกเหนือจากที่กำหนดให้

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามใช้สำหรับนักศึกษา ตามความเห็นที่เกี่ยวกับการประเมินการสอนทั้ง 5 ก้าน เช่นเดียวกับ ฉบับที่ 1 มี 2 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพหรือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการประเมินการสอนในชั้น
 ก่าง ๆ 5 ล้าน เหมือนฉบับที่ 1

การตรวจให้คะแนน

พิจารณาจากการตอบของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

เห็นค่ามากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
เห็นค่ามาก	ให้ 3 คะแนน
เห็นค่าน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นค่า	ให้ 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2526 ถึงวันที่ 1 สิงหาคม 2526 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่จัดไว้ไปยังวิทยาลัยครูจันทบุรี วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี ค่ายตนเอง และขอความร่วมมือจากเพื่อนอาจารย์ในวิทยาลัยครูกิ่งก่าว เป็นผู้ช่วยเหลือในการแจกและเก็บรวบรวมส่งคืนทางไปรษณีย์ ส่วนที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยทำการแจก และเก็บค่ายตนเอง ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่า ส่งแบบสอบถามออกไปทั้งหมดเป็นผู้บริหาร 150 คน อาจารย์ จำนวน 225 คน และนักศึกษา จำนวน 968 คน และได้รับแบบสอบถามคืนที่ผู้บริหาร 94 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 62.67 ของอาจารย์ได้รับคืน 188 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.56 และของนักศึกษาได้รับคืน 752 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.69 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งออกไปแล้ว ได้รับกลับคืน เป็นฉบับที่สมบูรณ์ จากผู้ตอบที่เป็นผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โดยแยกตามวิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู	กลุ่มผู้ตอบ	จำนวนแบบ สอบถามที่ แจก	จำนวนแบบ สอบถามที่ ได้รับ	ร้อยละ
จันทบุรี	ผู้บริหาร	30	18	60.00
	อาจารย์	44	36	81.82
	นักศึกษา	219	171	78.08
ฉะเชิงเทรา	ผู้บริหาร	30	16	52.33
	อาจารย์	42	33	78.57
	นักศึกษา	57	47	82.46
เพชรบุรีวิทยาลัยสงฆ์	ผู้บริหาร	30	28	93.33
	อาจารย์	46	46	100.00
	นักศึกษา	192	179	93.23
พระนครศรีอยุธยา	ผู้บริหาร	30	19	63.30
	อาจารย์	46	37	80.43
	นักศึกษา	250	182	72.80
เทพสกรี	ผู้บริหาร	30	13	43.33
	อาจารย์	46	36	78.26
	นักศึกษา	250	173	69.20
รวมทั้งหก	ผู้บริหาร	150	94	62.67
	อาจารย์	224	188	83.93
	นักศึกษา	968	752	77.69

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแยกตามงาน เพศ อายุ และวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์ และแยกตามเพศของนักศึกษา
2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และอาจารย์เกี่ยวกับการประเมินการสอนในชั้นต่าง ๆ 5 ชั้น คือ ชั้นจุดมุ่งหมายและเนื้อหา ชั้นอุปกรณ์และวิธีสอน ชั้นบุคลิกภาพของผู้สอน ชั้นมนุษยสัมพันธ์ ชั้นการประเมินผลและงานที่กำหนดให้ทำ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ย

$$S.D. = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N คือ จำนวนตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ และกลุ่มนักศึกษาในชั้นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนทั้ง 5 ชั้นด้วยการทดสอบ เอฟ (F-test) (35 : 103)

Source of Variation	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม GBB	K-1	SS_b	MS_b	MS_b
ภายในกลุ่ม WBB	N-K	SS_w	MS_w	MS_w
รวมทั้งหมด TSS	N-1	SS_t		

เมื่อ MS_b คือ ค่าเฉลี่ยของผลต่างกำลังสองระหว่างกลุ่ม
(Between Groups)

MS_w คือ ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
(Within Groups)

SS_b คือ ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
(Sum Squares Between Groups)

SS_w คือ ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
(Sum Squares with in Groups)

SS_t คือ ผลบวกกำลังสองรวมทั้งหมด
(Sum Squares Total)

df คือ ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

K คือ จำนวนกลุ่ม

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

4. สำนักรวจความคึกเห็นของผู้บริหาร อาจารย์เกี่ยวกับภาวะประเมินการสอน
ในวิทยาลัยครู โดยการแจกแจงความถี่ หากคาร์ยบละ
5. หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)
ของ ลี เจ ครอนแบร์ค (Lee J. Cronback) (36 : 161)

$$\infty = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

$\sum s_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามแต่ละคำถาม

k = จำนวนข้อของแบบสอบถามในแต่ละคำถาม

6. เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.50 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 0.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย